

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

Son 7 Jild 4
2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 7 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

Саидов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ходим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалохонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулов Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизиллович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Аҳмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат ҳавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Карамаддиновна – психология фанлари доктори, доцент,

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Abduxamidov Islombek</i> O'ZBEKISTON AHOLISINING ROSSIYA FEDERATSIYASIDA MEHNAT MUHOJIRLIGI TARIXI	10-18
<i>Фарманова Гульнара Комилевна</i> ПОДНЯТИЕ МЕТОДИКИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ НА ОБЩЕМИРОВОЙ УРОВЕНЬ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ	19-24
<i>Индиаминова Шоира Амриддиновна</i> РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВА В САМАРКАНДСКОМ СОГДЕ В ЭПОХУ РАННЕГО СРЕДНЕВЕКОВЬЯ	25-29
<i>Mirzakhmdamova Dildora Zafarovna</i> XOTIN-QIZLAR BANDLIGINI TA'MINLASHDA FARG'ONA VILOYATIDA IPAKCHILK ORQALI KASANACHILIK VA UY MEHNATINI RIVOJLANTIRISH	30-35
<i>Ismoilova Parvina</i> TURKISTON MINTAQASIDAGI INSTITUTSIONAL O'ZGARISHLAR: ROSSIYA KAPITALI UCHUN KANALLARNING SHAKLLANISHI (19-ASR OXIRI - 20-ASR BOSHLARI)	36-41
<i>Jomurodov Lazizbek Islomovich</i> O'ZBEKISTONDA TERI-TANOSIL KASALLIKLARIGA QARSHI KURASH JARAYONI	42-46

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Назарова Раъно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна</i> ОСНОВНЫЕ ФАКТОРЫ, КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ, ОБЕСПЕЧИВАЮЩИЕ УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ В СФЕРЕ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ	47-54
<i>Yegamberdiyeva Xurshidaxon Alisherovna</i> VAGONLARDAN FOYDALANISHNING SIFAT KO'RSATKICHINI OSHIRISHNI TADQIQ QILISH	55-61
<i>Mamadaliyev Ulug'bek</i> JAHON TURIZMIDA TUROPERATORLIK FAOLIYATINING RIVOJLANISH HOLATI	62-69
<i>Jalilov Arslon Xoshimovich</i> TEMIR YO'L TRANSPORTINING INNOVASION MUHITDAGI RAQOBATDOSHLIK DARAJASINI BAHOLASH	70-75
<i>Kamchibekov Farxod Olimjonovich</i> O'ZBEKISTON HUDUDLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA MAXSUS IQTISODIY HUDUDLAR VA KICHIK SANOAT ZONALARINING ROLI	76-82

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Djurayev Lukmon Narzullaevich</i> ZAMONAVIY O'ZBEKISTON JAMIYATIDA YOSHLAR IQTISODIY MADANIYATINING TRANSFORMATSIYALASHUVI	83-87
---	-------

Norkulov Ubaydulla Umarovich

MAHALLADA JINOYATLARNI ERTA ANIQLASHDA JAMOATCHILIK NAZORATINI

KUCHAYTIRISHNING IJTIMOIIY-FALSAFIY MEKANIZMLARI 88-92

Пулатов Шердор Нематёнович

ДОКТРИНА ЛЮБВИ АЛИШЕРА НАБАИ И МАХАТМЫ ГАНДИ 93-105

Yusupov Murodali Sunnatovich

O'ZBEKISTON QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TIZIMLARNI QO'LLASHNING IJTIMOIIY-

FALSAFIY MASALALARI 106-110

Suleymanov Sarvar Sunatullayevich

O'ZBEKISTONNING YANGI DAVRGA XOS BO'LGAN MA'NAVIY TEXNOLOGIYALARNING

IJTIMOIIY-FALSAFIY ASOSLARI 111-116

Shernazarov Ravshan Avazovich

SIYOSIY E'TIQOD: UNING TIZIMI VA FUNKSIYASINING FALSAFIY TAHLILI 117-122

Nasrullayev Ravshanxon Sirojxonovich

VATANPARVARLIKNI IJTIMOIIY- MADANIY HODISA SIFATIDA AHAMIYATI..... 123-126

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Matkarimova Salomat Ko'ziyevna

ALISHER NAVOIY VA HAYDAR XORAZMIY: MUSHTARAKLIK VA O'ZIGA XOSLIK 127-133

Tairova Maxfuza Abdusattorovna

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI MAMLUKATSHUNOSLIKKA DOIR RAMZIY VOSITALARNING

TARJIMADA QAYTA IFODALANISHI 134-139

Rahimova Maftuna

LISONIY BELGI VA ASSOTSIATSIYA 140-143

Umaraliyeva Dildora Taxirjanovna

O'ZBEK LATIFALARI, ULARNING TASNIFI VA TO'PLASH BORASIDA OLIB BORILGAN

TADQIQOTLAR 144-147

Xursanov Nurislom Iskandarovich

O'ZBEK FRAZELOGIK BIRLIKLARINING PRAGMATIK TAHLILI 148-154

Umarov Umidjon Akram o'g'li

RAMZ AXRETIPLARINING TASNIFLANISHI VA BADIY TAHLILI 155-159

Облокулова Шахло Асрор қизи

ЗАМОНАВИЙ ЖАҲОН АДАБИЁТИДА ТАОМ ДИСКУРСИ 160-164

Nazarova Lola Maqsadilla qizi

KORPUS LINGVISTIKASI: BNC KORPUSINING FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI 165-170

Umarxonova Dilafruz Murotjonovna

"MARDLIK" VA "QO'RQOQLIK" KONSEPTLARINING AKSIOLINGVISTIK TAHLILI 171-175

Yunusova Ganjina Rustamovna

NAZMDA YO'L XRONOTOPINING BADIY-ESTETIK XUSUSIYATLARI 176-180

Мусаев Файзулло Оманович

АРАБ ДУНЁСИДА "МАСАЛ" ИЛМИНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШИ ВА РИВОЖИ 181-186

<i>Ubaydullayeva Dilafruz Fazliddinova</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILIDAGI "ANGER" VA "G'AZAB" ATAMALARINING ETIMOLOGIK VA LESIKOGRAFIK TAHLILI	187-192
<i>Narmuratov Zayniddin Radjabovich</i> FRAZEOLGIK BIRLIKLAR KOMPONENTLARI TAHLILI VA ULARNING STRUKTURAVIY MODELLARI	193-196
<i>Masharipova Nargiza Otaxonovna</i> TARIXIY-BADIIY ASARLAR TARJIMASIDA DINIY VA TARIXIY SO'ZLAR TARJIMASI MUAMMOSI	197-201
<i>Икромовна Нугина Ойбековна</i> ПСИХОЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ТРУДНОСТИ ПЕРЕВОДА ЗАГЛАВИЯ ЛИТЕРАТУРНОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ	202-207
<i>Najmiddinova Mehriqul Najmiddin qizi</i> NEGATIVLIKNI IFODALOVCHI TEXNIKAGA OID TERMINLARNING QIYOSIY TADQIQI (INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA)	208-213
<i>Eshniyazova Maysara Beknazarovna</i> "NAZMUL JAVOHIR" ASARIDA G'OYAVIY BADIIY POETIKA	214-221
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Саидов Акром Акмалович</i> ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ЖАЗОНИ ИЖРО ЭТИШ СИЁСАТИ ҲАМДА УНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ	222-230
<i>Raimova Nargiza Doroyevna</i> TIJORAT MAXFIY MA'LUMOTLARINI HIMOYA QILISH: INTELEKTUAL MULK HUQUQI SOHASIDAGI QONUNCHILIKNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	231-237
<i>Умурзаков Жасурбек Қосимжанович</i> КРИПТО-АКТИВЛАР НОҚОНУНИЙ АЙЛАНМАСИ БИЛАН БОҒЛИҚ ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАР УЧУН ЖАВОБГАРЛИКНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	238-242
<i>Nurmamatova Noila Doniyorovna</i> KONSTITUTSIYAVIY SUDLOV ORGANI TOMONIDAN FUQAROLAR VA YURIDIK SHAXSLARNING SHIKOYATINI KO'RIB CHIQISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	243-248
<i>Muxammadjonov Jasurbek Jaxongir o'g'li</i> FUQAROLARNING TADBIRKORLIK BILAN SHUG'ULLANISH HUQUQINING XALQARO VA MINTAQAVIY HUQUQIY KAFOLATLARI	249-260
<i>Адилбаев Бекбосын Абатбаевич</i> ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ ВАКИЛЛИК ТУШУНЧАСИ, МОҲИЯТИ ВА ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	261-267
<i>Турсунбоев Сардор Муроджон ўғли</i> ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ТИЗИМИДА ТЕРГОВ ТУЗИЛМАЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛИЙ-ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	268-275
<i>Mukumov Bobur</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA GERMANIYA FEDERATIV RESPUBLIKASIDA TOVAR BELGILARINI HUQUQIY MUHOFAZA QILISH MASALALARI	276-282
<i>Nabiev Firuz Xamidovich</i> INTELEKTUAL MULK SOHASIDAGI XALQARO HUQUQIY NORMLARNI O'ZBEKISTON	

RESPUBLIKASI QONUNCHILIGIGA IMPLEMENTATSIYA QILISHDA “MOSLASHUVCHANLIK” KONTSEPTSIYASINING O'RNI	283-289
---	---------

Калимбетов Ерназар

ГРАЖДАНСКИЕ ПРАВА В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПОНЯТИЕ, ВИДЫ И СОДЕРЖАНИЕ В КОНТЕКСТЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ ЗАЩИТЫ	290-297
--	---------

Ibrohimov Azimjon Abdumot'min o'g'li

KORPORATSIYANI AMALDA BOSHQARUVCHI SHAXSLAR JAVOBGARLIGI	298-306
--	---------

Ходжаева Ширин

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ РИСКОВ, СВЯЗАННЫХ С ПРЕДДОГОВОРНЫМИ ОТНОШЕНИЯМИ	307-317
--	---------

Маматкулов Камолiddин Галабаевич

ТАҚИҚЛАНГАН ЭКИНЛАРНИ ЕТИШТИРИШ БИЛАН БОҒЛИҚ ЖИНОЯТЛАРНИ ТЕРГОВ ҚИЛИШДА ИСБОТЛАНУВЧИ ҲОЛАТЛАР ВА УЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ	318-323
---	---------

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Nazarova Ra'no Sidiq qizi

HUQUQBUZARLIKKA MOYIL BO'LGAN BOLALARDA O'Z-O'ZINI NAZORAT QILISH KO'NIKMASINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	324-329
---	---------

Fayzullayeva Gulchexra Sharipboyevna

UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTAB O'QITUVCHISI KASB STANDARTINING MAZMUN TAHLILI	330-341
--	---------

Hamidova Laylo Kamildjonovna

OLIY PEDAGOGIK TA'LIMDA ARALASH O'QITISH MODELLARIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI	342-346
---	---------

Ajiniyazova Sholpan Saparniyazovna, Uteniyazov Karimbay Kuanishbaevich

MAKTABDA KIMYOVIY MASALALARNI ECHISH BO'YICHA MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH SHAKILLARI	347-357
---	---------

Rasulova Dilafruzxon Sharobiddin qizi

GLOBAL PEDAGOGIK SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TALABALAR KOMPETENSIYASIGA METODIK YONDASHUVLAR	358-363
--	---------

Kenjaboyev Sharifjon Shuxrat o'g'li

INDIVIDUAL-KABIY RIVOJLANISH – PEDAGOGIK KASBI TARBIYASINING AJRALMAS QISMI SIFATIDA	364-369
---	---------

Jalilov Umidjon Jahongirovich

OG'IR ATLETIKA MASHQLARINING AMALGA OSHIRISH USLUBIYATI	370-375
---	---------

Najmiddinova Gulnora Najmiddin qizi

OLIY TA'LIM TIZIMIDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI	376-381
--	---------

Received: 30 June 2024

Accepted: 5 July 2024

Published: 15 July 2024

Article / Original Paper

RE-EXPRESSION OF SYMBOLIC MEANS OF COUNTRY STUDY IN ENGLISH AND UZBEK IN TRANSLATION

Tairova Mahfuza Abdusattorovna

Independent researcher of the Department of English Language and Literature of Termiz State University

E-mail: abduasattorova@mail.ru

Abstract. This article examines the problems of representing symbolic means of regional studies in English and Uzbek languages, as well as their theoretical and practical significance. The introduction of symbolic means from English literature into Uzbek literature is explained. Conclusions are drawn about the symbol and its artistic function.

Keywords: intercultural polylogue, symbolic means, linguistics, concept, cognitive linguistics, functional, poetics.

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI MAMLAKATSHUNOSLIKKA DOIR RAMZIY VOSITALARNING TARJIMADA QAYTA IFODALANISHI

Tairova Maxfuza Abdusattorovna,

Termiz davlat universiteti ingliz tili va adabiyoti kafedrasida erkin tadqiqotchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada ingliz va o'zbek tillaridagi mamlakatshunoslikka doir ramziy vositalarning tarjimada qayta ifodalanishi muammolari, nazariy hamda amaliy ahamiyati o'rganiladi. Ingliz adabiyotidagi ramziy vositalarning o'zbek adabiyotiga kirib kelishi izohlangan. Ramz (simvol) va uning badiiy vazifasi haqida xulosalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: madaniyatlararo polilog, ramziy vositalar, lingvistika, konsept, kognitiv lingvistika, funksional, poetik.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I7Y2024N20>

Kirish. Ma'lumki, tilshunoslik doirasida mamlakatshunoslikka doir ramziy vositalar bilan bir qatorda keyingi vaqtlarda kognitiv lingvistika ham shakllandi va uning asosiy vazifasi inson ongida kechadigan mental jarayonlarni lisoniy faoliyat bilan bog'liq holda o'rganishdir. Mazkur fan tilshunoslik doirasidan chiqib ketmoqda va uning qiziqish doirasiga falsafa, mantiq, psixologiya, sotsiologiya kiradi, bu esa mazkur sohada o'ta qiziqarli tadqiqotlarni vujudga keltiradi.

Adabiyotlar tahlili. Kognitiv lingvistika tildagi muloqot jarayonida dunyo haqidagi bizning bilimlarimiz qanday saqlanishi va tuzilishi tadqiqoti bilan shug'ullanadi hamda uning ob'ekti simvol bo'lmay, aksincha *konsept* kategoriyasi hisoblanadi. V.A.Maslovaning fikriga ko'ra, konseptlar – tilda o'z nomiga ega va insonning dunyo haqidagi madaniy-milliy tasavvurini aks ettiruvchi mental mohiyatlar hisoblanadi [7, 4].

Albatta bunday ta'riflar ko'pchilikni tashkil etadi, jumladan bu borada O'.Q.Yusupov shunday deydi: "Konsept – bu tashqi yoki ichki dunyodagi biror narsa yoki hodisa haqidagi ongimizdagi bilimlar majmuasi, u haqidagi obrazlar va unga bo'lgan ijobiy, salbiy, neytral munosabatlar, ya'ni baholashlardir [11, 9]." Olimning fikriga tayangan holda, quyidagilarni aytish mumkin, ya'ni konsept tarkibidagi obrazlilik asosida simvol mavjud bo'ladi, aniqroq qilib aytadigan bo'lsak, konsept butun bilimlar majmui bo'lib, ramz uning bir tarkibiy qismi sifatida namoyon bo'ladi, misol uchun kabutar konsepti obrazi tarkibida tinchlik, ayol, suyukli yor, barcha qushlar kabi sevgi ramziy ma'nolar mavjud bo'lib, unga deyarli barcha xalqlarda ijobiy munosabat bildiriladi.

Demak, ramz dastlab konsept tarkibida shakllanadi, uning obrazliliigi konseptning bir tarkibiy qismi hisoblanadi va inson tafakkurini obrazlarsiz, ya'ni ramzlarsiz tasavvur qilib bo'lmaydi.

Kognitiv lingvistikada konsept masalasi hozirgi kunga kelib bir qator xorijiy olimlar, masalan, N.A.Krasavskiy, E.V.Babaeva, S.L.Fesenko, N.A.Krasilnikova tadqiqotlarida atroflicha o'rganilgan.

Muhokama. Ingliz tilidagi badiiy asarlarning o'zbekcha tarjimalari poetik matn ifodasi masalasini tadqiq etgan Qudrat Musaev an'anaviy-magik raqamlar va frazeologizmlarning tarjimadagi talqini muammolariga asosiy e'tiborni qaratgan. Poetik timsollarning tarjimada tutgan o'rni va lisoniy ifodasini chuqur o'rgangan olim timsollarni ikki turga, ya'ni umumiy va juz'iy ramzlarga ajratadi: "Umumiy ramzlar bu – ikki tilda ham bir xil ko'rinishga ega bo'lgan timsollardir, **oq** rang deyarli hamma xalqlarda **rostgo'ylik**, **soflik** ramzi sifatida, **qora** – g'am-g'ussa, o'lim timsoli sifatida, **gul** go'zallik va ma'shuqa ramzi sifatida, bo'ri – vahshiylik va yovuzlik ramzi sifatida, tulki – ayyorlik va mug'ombirlik timsoli sifatida, ilon va chayon – zararkunandalik va yomonlik ramzi sifatida qabul qilingan [8, 191]." Muallifning ta'kidlashicha, semizlikka nisbatan, inglizlarda ham, o'zbeklarda ham salbiy munosabat mavjud bo'lganligi sababli, semiz odamni cho'chqaga o'xshatiladi: *as fat as a pig – cho'chqaday semiz*. Q.Musaev ingliz va o'zbek tillaridagi matnlarni qiyosiy o'rganishda, yuqoridagilarga qo'shimcha qilib, shunday yozadi: «Ijobiy ta'riflanayotgan qizning yuzi inglizlar nazarida **qizil gilosga** yoki atirgulga o'xshab ketsa, o'zbeklar nazarida **qizil olmaga** o'xshab ketadi: *as red as a cherry (rose), olmaday qizil*. Ingliz tilida beozorlik timsoli sifatida kabutar qabul qilingan bo'lsa, o'zbek tilida musicha qabul qilingan: *as harmless as a dove, musichaday beozor*. Engillik ramzi ingliz tilida par bo'lsa, o'zbek tilida qushdir: *as light as a feather, qushday engil*. Jismoniy baquvvat odamlarni inglizlar otga muqoyasa qilishsa, o'zbeklar filga o'xshatadilar: *as strong as a horse, filday baquvvat* [8, 198]."

Shu o'rinda Q.Musaev yana bir muhim jihatga e'tiborni qaratadi: "Obrazli asoslari o'zlari taalluqli bo'lgan xalqlar tomonidan ma'lum harakat yoki xislat ramzi sifatida qabul qilingan predmetlarning nomlaridan tashkil topgan frazeologizmlarni to'g'ri tarjima qilish nihoyatda murakkab. Shoshma-shosharlik yoki e'tiborsizlik natijasida ko'pgina iboralar harfho'rlik qurboni bo'lib qolishlari mumkin, ya'ni asliyatda aks etgan ma'no va stilistik funktsiya tarjimada qayta yaratilmay qolishi mumkin. Inglizcha **as strong as a horse** iborasi o'zbek tiliga, uning obrazli asosini aynan saqlagan holda, **otday baquvvat** deb tarjima qilish asliyatda aks etgan stilistik effektning tarjimada yaratilmay qolishiga olib keladi, chunki shu o'rinda o'zbek tilida **filday baquvvat** birikmasi qo'llaniladi, ya'ni yuqoridagi inglizcha lisoniy konstruktsiya o'zbek tiliga **filday baquvvat** iborasi orqali tarjima qilinishigina o'girmaning adekvatligini ta'minlaydi

[8, 204].” Demak, asliyatga xos bo‘lgan umumlisoniy va milliy jihatlarning tarjimada aks ettirilishini o‘rganish tarjimashunoslik, qiyosiy uslubshunoslikning dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

Ramz muammosi kognitiv lingvistika doirasida maxsus tadqiq qilingan. N.M. Djusupovning dissertatsiyasida ramzning kognitiv-semantik va lingvostilistik xususiyatlari aniqlangan. Ishda tadqiqot materiali sifatida Muxtor Auevning “Ko‘kserak” qissasi, Chingiz Aytmatovning “Kunda” va Jek Londonning “Oq so‘yloq” (White Fang) asarlari xizmat qilgan. Mazkur asarlarda bo‘ri va itning ko‘pgina xalqlarning madaniy an‘analari ambivalent xarakteri, ya‘ni salbiy va ijobiy ma‘nolarga egaligi o‘rganib chiqilgan. Shuningdek, tadqiqotchi bo‘ri ramzning mifologik xarakterga egaligi va turkiy xalqlarning ajdodlari ekanligi degan xulosaga keladi [6, 26].

Natijalar. Ramziy vositalarning ingliz va o‘zbek tillaridagi tavsifi, tasnifi va qiyosiy-tipologik tahlili hozirgacha kam o‘rganilgan muammo hisoblanib, xorijiy va o‘zbek filologiyasida bu masalaga doir qiziqarli ilmiy ishlar ilgari surilgan. Xususan, chex olimasi G.Vanechkova ramziy vositalarni o‘rganib, shunday xulosaga kelgan: “She’riy ramzlarni turli usullar orqali tasniflash mumkin. Ularga tematik, funksional tavsif berish, poetik ramzning shakllanish usullarini, uning ramziy strukturasini tadqiq qilish mumkin; poetik ramzlarning shoir ijodida qo‘llanishini kuzatish va boshqa troplar bilan aloqasini belgilash mumkin [4,30].”

T.A.Shkuratova ingliz she’riyatida mavjud bo‘lgan etnolingvistik xususiyatlarni tasniflar ekan, ularni uch guruhga ajratadi [10, 76]:

1. (1) tabiat hodisalari, o‘simlik nomlari; (2) landshaftning alohida elementlari; (3) hayvon nomlari; (4) tosh nomlari; (5) dunyo tomonlarining nomlari; (6) rang nomlari.

2. (1) inson tomonidan yaratilgan me‘morchilik yodgorliklari; (2) inshootlar, inson faoliyatiga tegishli predmet va mahsulotlar; (3) qurollar; (4) musiqa asboblari; (5) maishiy predmetlar; (6) insonni bezaydigan predmetlar; (7) kiyimlar; (8) qishloq xo‘jaligi asboblari; (9) mebel jihozlari.

3. she’riy sub’ektlardan tashkil topgan bo‘lib, ob’ektiv voqelikda mavjud jismoniy shaxslar, ularning tasvirlanishi orqali romantik qahramon – gadoy, to‘fonda suzuvchi, o‘roqchi, musofirning olamni qay tarzda tasavvur etishi tasvirlanadi.

Ingliz tilida quyidagi etnolingvistik guruhlar tasnifi tavsiya etilgan: (1) samoviy kuchlar (yulduzlar, tabiiy hodisalar, landshaft, fazo, vaqt); (2) o‘simliklar; (3) hayvonlar; (4) insoniyat, yosh, jins, tana a‘zolari, imo-ishora, ko‘ngil; (5) harakat, hodisa (bayram, qurbonlik, o‘yin, raqs, teatr, marhumlarning diniy marosimlari); (6) predmetlar (kema, asbob, belgilar (podsho hokimiyatining ramzi bo‘lgan predmetlar: toj, taxt, saltanat hassasi va b.), kiyim, bezak, qurollar va b.); (7) oziq-ovqat va iste‘mol mahsulotlari, hid; (8) inshootlar; (9) til, yozuv, ohang, musiqa; (10) sonlar; (11) belgilar, geometrik figuralar, naqsh; (12) ranglar [9, 92].

“Herder-leksikon ramzlari”da ham ramzlar shunday tasniflangan: (1) hayvonlar va mifologik hayvonlar (malasan, burgut, bir shoxli ot, qo‘zichoq, sher, qaqnus, ilon); (2) o‘simliklar (mehrigiyoh, liliya, ledvyanets, mimoza); (3) predmetlar (kamar/belbog‘, bolg‘a, pichoq, plug, qum soat, chalg‘i); (4) tabiat (quyosh, oy, tog‘, vodi, nur, soya, olov, suv); (5) meditatsiya belgilari (Yin va Yang (Yin und Yang), yantra (Yantra)); (6) ranglar [3, 48].

Musiqa oid ramzlar o‘ziga xos tasnif qilingan: “vizual ramzlar (notalar), akustik ramzlar, tilning ramzik doirasi, allegorik tip (sonlar, harakat), sinestetika, affekt ramzikasi, his-tuyg‘u ramzikasi, sozlash ramzikasi va, nihoyat, assotsiativ ramzika [4, 75].”

Ramzlarning tasnifi internet materiallarida ham mavjudligi kuzatildi: (1) mantiqiy ramzlar; (2) harakat, belgi, ranglar; (3) ramzik harakatlar yoki imo-ishoralar; (4) tovush ramzikasi; (5) ramzik nomlar; (6) she'riy ramzlar; (7) umumiy-madaniy o'ziga xos ramzlar [www.symbolanalyse.de].

ramz	Ma'nosi
<i>Uydagi hukmronlik:</i>	shippak, kalit.
<i>Jasurlik:</i>	burgut, sher.
<i>Hukmdorlik:</i>	to'q qizil, taxt.
<i>Rahbarlik:</i>	rul, ota.
<i>Kuch:</i>	qo'l, bo'g' silindri.
<i>Aldamchi yorug'lik:</i>	niqob, ko'pik.
<i>Og'riq:</i>	tishlash(chaqish), tosh.
<i>Og'irlik:</i>	qo'rg'oshin, tosh.
<i>Himoya qilish:</i>	qo'l, qalqon.
<i>G'alaba:</i>	dafna, palma.
<i>Ko'tarilish:</i>	parvoz, qanot.
<i>Qaysarlik:</i>	taka, eshak.
<i>Bepushtlik:</i>	tikan, tosh.
<i>Itoatkorlik:</i>	bo'yinturuq, chang/hok.
<i>Ifloslik:</i>	cho'chqa, astragal/dukkaklilar oilasiga mansub o'simlik.
<i>Begunohlik:</i>	qo'zichoq, kabutar.
<i>Tobelik:</i>	qo'g'irchoq, koptok.
<i>Yumshoqlik:</i>	par, tvorog.
<i>Donolik:</i>	ilon, boyqush.
<i>Qimmatlik:</i>	ko'z olmasi, gavhar.
<i>Qimmatsizlik:</i>	nol, kepak.
<i>YOvvoyilik:</i>	yo'lbars, bo'ri.
<i>Oqlik:</i>	marmar, qor.
<i>Jahldorlik:</i>	ho'kiz, safro.
<i>Sinuvchanlik:</i>	oyna, chinni.
<i>Uziluvchanlik:</i>	ip, pishiq ip.
<i>Xarobalik:</i>	zahar, mash'al.
<i>Boshpana:</i>	qal'a, sichqon kavagi.

3. jadval: Uch ma'noli ramziy vositalar:

ramz	Ma'nosi
<i>Tirishqoqlik:</i>	chumoli, asalari, boyqush.
<i>Harakatchanlik:</i>	toychoq, tog' kiyigi, latcha.
<i>Tinchlik:</i>	tun, zaytun shoxi, kabutar.
<i>Sovuq his-tuyg'u:</i>	baliq, marmar, treska.
<i>Baxillik:</i>	kalxat, akula, sirtlon.
<i>Iztirob:</i>	tikan, tikanli chambar, salib/xoch.
<i>Notavonlik:</i>	tuman, sovun pufagi, chuvalchang.

<i>O'kinch:</i>	boyqush, mops, safro.
<i>O'sish:</i>	daraxt, o't, o'simlik.

To'rt ma'noli ramziy vositalar:

1. *Ingichkalik/xipchalik*: loviya tiragichi, ip, soch, igna, pishiq ip.
2. *Qattiqlik/mustahkamlik*: olmos, temir, qoya, po'lat, tosh.
3. *Hayot*: daraxt, g'uncha, puls urushi, sharbat.
4. *Go'zallik*: gul, toj, nilufar, oqqush, obnus daraxti.

Besh ma'noli ramziy vositalar:

1. *Nodonlik*: maymun, eshak, buzoqcha, qo'y, g'oz.
2. *Baxtlilik*: qo'ng'iz, uzuk, yetti, yuz, ming.
3. *Ish*: teri, tog', barshchina, ter, qodoq.
4. *Tezlik*: chaqmoq, parvoz, tog' kiyigi, elish, g'ildirak o'qi, o'q.

Olti ma'noli ramziy vositalar:

1. *Sevgi*: guldasta, yurak, atirgul, qizil olma, gul, ko'z.
2. *Tozalik*: gul, bokira qiz, nilufar, quduq, qo'zichoq, suv.

To'qqiz ma'noli ramziy vositalar: *Kuch*: burgut, xoda, ayiq, chaqmoq, ko'krak, bug', eman daraxti, sharbat, ho'kiz.

O'n bir ma'noli ramziy vositalar: 1. *O'lim*: bo'ron, ustuxon, tosh, boyqush, kuz, qarg'a, chayon, sfinks, qora, tun, qish.

Har bir tilda ramziy vositalarni, ya'ni qarindoshlik, birodarlik, o'zaro yaqinlik munosabatlarini ifoda etadigan so'zlar borki, tarjimada ularni qanday berish ba'zan chigal muammolarni keltirib chiqaradi. Jumladan, zohiran qaraganda, inglizcha *mother* so'zini ruschaga *мать*, o'zbekchaga *oyi*, tojikcha «dodar»ni, o'zbekchaga *aka*, ruscha «зять» *kuyov* so'zlari bilan juda oson almashtiraverish mumkinday tuyuladi. Aslida bu so'zlarning har biri bir necha ma'nolarda keladiki, u yoki bu tekstda ular anglatgan ma'no jilolari kengroq kontekst yordamida oydinlashadi. Masalan, ruscha *моя братья* birikmasi O'zbekchaga «akalarim» deb ham, «ukalarim» deb ham, va nihoyat «aka-ukalarim» tarzida ham o'girilishi mumkin.

Xulosa. Xulosa qilib aytishimiz mumkinki, tarjimonlar matnni mamlakatshunoslikka doir ramziy vositalar tashkil etishga qarab turli xil taktika va strategiyalardan foydalanib kelmoqdalar. Tarjimonning asosiy vazifasi nafaqat matnning ma'nosini aniq to'liq ifodalash, balki muallifning stilistik uslubini, tilning mamlakatshunoslikka doir ramziy vositalar tizimida yaratilgan assotsiativ shaklni uzatishdir. Buning uchun turli xil tarjima taktikasi va strategiyalari qo'llaniladi.

Mamlakatshunoslikka doir ramziy vositalarni teng ravishda tarjima qilish taktik vazifasi, til tizimining ramziy vositalarni izlash, tarjimoni o'quvchiga muallifning ona tilida so'zlovchilar tomonidan asl matnni idrok etishiga mos keladigan shunday idrokka yaqinlashtirish, taktik vazifa matnning ramziy ma'nosini maksimal darajada saqlash strategiyasi bilan bog'liq.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Klenberg O. Tensions Affecting International Understanding. 1950. – 216. p.
2. Levinson S. Presumptive Meanings: The Theory of Generalized Conversational Implicature. – Cambrige, Mass.: MIT Press, 2000. – 201. p.
3. Бутырин К.М. Проблема поэтического символа в русском литературоведении (XIX-XX вв.)// Исследования по поэтике и стилистике. – Л.: Наука, 1972. – 148 б.

4. Ванечкова Г. Поэзия, символ, перевод. – Прага, 1990. – 274 с.
5. Гулыга Е.В., Шендельс Е.И. Грамматико-лексические поля в современном немецком языке. – М.: Просвещение, 1969. – 287 с.
6. Джусупов Н. Проблема концепта в современной лингвистике // Преподавание языка и литературы. – Т., 2004. – №4. – С.12-18;
7. Маслова В.А. Экспериментальное изучение национально-культурной специфики внешних и внутренних качеств человека (на материале киргизского языка) // Этнопсихоллингвистика. – М., 1988. – 318 с.
8. Мусаев Қ. Инглиз тилидан ўзбек тилига бадий таржиманинг стилистик масалалари: Филол. фан. ном. ... дис. – Самарқанд, 1967. – 204 б.
9. Шелестюк Е.В. Семантика художественного образа и символа: Дис. ... канд. филол. наук. – М., 1998. – с. 92
10. Шкуратова Т.А. Семантические особенности поэтических символов: Дис. ... канд. филол. наук. – Ростов на Дону, 2000. – с. 76
11. Юсупов Ў.Қ. Концепт ва линвокультурема хусусида. Қиёсий-чоғиштира, типологик ва умумий тилшуносликнинг долзарб муаммолари. Республика илмий-амалий анжумани материаллари. Андижон, 2010. – Б. 9.
12. Madalov, N. E. (2020). Linguopsychological changes in an adult when learning a foreign language. *ISJ Theoretical & Applied Science*, 10(90), 417-421.
13. Мадалов, Н. Е. (2018). Значение мотивации. Какие отношения и ценности вовлечены в него?. *Гуманитарный трактат*, (22), 30-31.
14. Madalov, N. E. (2020). ЛИНГВОПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ ВЗРОСЛОГО ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА. *Theoretical & Applied Science*, (10), 417-421.
15. Madalov, N. E. (2019). Types of transformations in the process of translation. In *Наука и инновации-современные концепции* (pp. 111-115).
16. Madalov, N. E., & Abduvaitov, A. S. (2019). Euphemisms in English and their Russian equivalents. In *Наука и инновации-современные концепции* (pp. 59-61).
17. Madalov, N. E. (2017). THE ROLE OF VOCABULARY IN ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES (ESP) TEACHING AND LEARNING. *Гуманитарный трактат*, (10), 26-27.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 7 (4) – 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари**” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).